

RECHTSPRAAKOVERZICHT

Susan Rutten

1 Hoge Raad 13 december 1996, NJ 1997, 469 / NIPR 1997, 68

Erkenning van de geldigheid van een op een Marokkaans consulaat in Nederland gesloten *huwelijk* tussen een Marokkaanse man en een vrouw die ten tijde van de *huwelijksluiting* naast de Marokkaanse nationaliteit tevens de Nederlandse nationaliteit bezat.

2 Rechtbank 's-Gravenhage 10 januari 1996, NIPR 1996, 203

Erkenning van *consulair huwelijk* van partijen die ten tijde van de *huwelijksluiting* uitsluitend de Turkse nationaliteit bezaten.

3 Rechtbank 's-Gravenhage 31 januari 1996, NIPR 1996, 206

Geen erkenning van *consulair huwelijk* nu ten tijde van de *huwelijksluiting* de man niet alleen de Marokkaanse maar ook de Nederlandse nationaliteit bezat.

4 Hof Amsterdam 4 mei 1995, NIPR 1996, 56

Geen nietigverklaring van een *huwelijk* tussen een Nederlandse vrouw en een Marokkaanse man dat is gesloten in de Verenigde Staten. Bij de *huwelijksluiting* heeft de man zich van een valse naam bediend. De rechtbank spreekt de *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht. Het gerechtshof bekrachtigt deze uitspraak.

5 Rechtbank 's-Gravenhage 13 september 1995, NIPR 1995, 502

Mede op basis van een *akte van huwelijksbevestiging* wordt het *huwelijk* aangenomen tussen twee Marokkanen wiens *huwelijksakte* is zoekgeraakt. De man heeft zijn echtgenote (herroepbaar) verstoten. In het geding is de echtheid van een *akte van 'remariage'*. Volgt bewijsopdracht.

6 Rechtbank 's-Gravenhage 13 september 1995, NIPR 1995, 503

Van een om politieke redenen uit Iran gevluchte vrouw die geen *huwelijksakte* en geboorteakte van haar kind kan overleggen, kan dit in redelijkheid ook niet worden geveerd.

7 Rechtbank 's-Gravenhage 15 november 1995, NIPR 1996, 196

Van Iraanse vluchtelingen die geen *huwelijksakte* en geboorteakte van hun kind kunnen overleggen, kan dit in redelijkheid niet worden verlangd.

8 Rechtbank 's-Gravenhage 6 december 1995, NIPR 1996, 64

Een Nederlandse vrouw is, alvorens te zijn gescheiden van haar echtgenoot, in Indonesië een tweede *huwelijk* aangegaan met een Nederlandse man. De man wordt in zijn verzoek tot *echtscheiding* niet ontvankelijk verklaard. Het *tweede huwelijk* wordt namelijk in Nederland niet erkend.

9 Rechtbank 's-Gravenhage 14 februari 1996, NIPR 1996, 208

De rechtbank neemt als *datum van huwelijksluiting* in Marokko de datum uit het GBA aan en niet het niet exact bepaalde tijdstip uit de *huwelijksakte* (SR: mogelijk een *akte van huwelijksbevestiging*).

10 Rechtbank 's-Gravenhage 28 februari 1996, NIPR 1996, 212

De *huwelijksakte* vertoont zodanige 'gebreken' dat de rechtbank deze niet als bewijs van een *huwelijk* van Marokkaanse partijen accepteert.

11 Rechtbank 's-Gravenhage 15 januari 1997, NIPR 1997, 198

Ondanks het ontbreken van bewijsstukken van een in Afghanistan voltrokken *huwelijk*, spreekt de rechtbank de *echtscheiding* uit tussen partijen.

12 Rechtbank 's-Gravenhage 5 februari 1997, NIPR 1997, 201

Ondanks het ontbreken van een afschrift van de *huwelijksakte* van een in Iran gesloten *huwelijk*, spreekt de rechtbank de *echtscheiding* uit tussen partijen.

13 Rechtbank Alkmaar 22 mei 1997, NIPR 1997, 195

Ondanks het ontbreken van authentieke bescheiden van een in Iran gesloten *huwelijk*, spreekt de rechtbank de *echtscheiding* uit tussen partijen.

14 Hoge Raad 19 april 1996, NJ 1997, 467 / NIPR 1996, 180 en Hof Arnhem 17 december 1996, NJ 1997, 468

Verzoek tot *echtscheiding* tussen een Marokkaanse vrouw en een man die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezit. Volgens de vrouw zijn partijen in 1992 in Marokko gehuwd. In augustus 1993 zou in Marokko het *huwelijk* tussen partijen zijn ontbonden. In oktober 1993 is op het Marokkaanse consulaat in Nederland een *huwelijk* tussen partijen gesloten, althans is het *huwelijk* herbekrachtigd. De rechtbank verklaart partijen niet ontvankelijk in het *echtscheidingsverzoek* aangezien zij reeds zijn gescheiden en het *consulair huwelijk* c.q. de *herbekrachtiging van het huwelijk* in oktober 1993 nietig is, omdat de man de Nederlandse nationaliteit bezat. Het gerechtshof verwerpt het tegen de beschikking ingestelde beroep. De Hoge Raad is van oordeel dat de vrouw de erkenning van de buitenlandse *huwelijksontbinding* had betwist, en overweegt dat de rechter na verwijzing een onderzoek zal instellen naar de aard van de *huwelijksontbinding* en naar de betekenis van de *akte tot herbekrachtiging van de huwelijksakte* van oktober 1993. Na verwijzing concludeert het gerechtshof Arnhem dat sprake is geweest van een

herroepelijke verstoting, welke daadwerkelijk is herroepen. Partijen zijn nog gehuwd en kunnen in het echtscheidingsverzoek ontvangen worden.

15 *Pres.Rechtbank Zwolle 16 april 1996, Kort Geding Kort (KKG) 1996, 1400 / Rechtspraak Nemesis (RN) 1997, 668 / NIPR 1997, 90*

De rechtbank heeft de echtscheiding uitgesproken tussen Marokkaanse partijen met toepassing van Nederlands recht op grond van een onweersproken rechtskeuze hiervoor door de man. De vrouw weigert mee te werken aan een consulaire erkenningsprocedure van de echtscheiding. De *vordering* van de man *tot medewerking aan de erkenning van de echtscheiding op het Marokkaanse consulaat* wordt afgewezen. Onvoldoende spoedeisend belang van de man. Belang van de vrouw om verweer te voeren in een echtscheidingsprocedure bij de Marokkaanse rechter.

16 *Hoge Raad 9 juni 1995, NJ 1995, 617 / NIPR 1995, 474*
(vindplaatstoevoegingen, zie *Recht van de Islam* 13, p. 111-112, nr. 3)
Echtscheiding. Effectiviteit van de aanknopng.

17 *Hoge Raad 6 oktober 1995, NIPR 1996, 54 / RvdW 1995, 202*
(vindplaatstoevoeging, zie *Recht van de Islam* 13, p. 111, nr. 2)
Echtscheiding. Peildatum effectiviteit.

18 *Hoge Raad 27 september 1996, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht (FJR) 1996, p. 210*
Het gerechtshof heeft terecht op het *echtscheidingsverzoek* tussen een Marokkaanse man en een vrouw die zowel de Nederlandse als de Marokkaanse nationaliteit bezit, Nederlands recht toegepast.

19 *Hof Amsterdam 10 november 1994, NIPR 1995, 476*
(vervolg op Hof Amsterdam 17 januari 1994, zie *Recht van de Islam* 12, p. 98, nr. 5)

Op het door een Turkse man jegens zijn Turkse echtgenote ingestelde *echtscheidingsverzoek* heeft de rechtbank ten onrechte Nederlands recht toegepast nu voor de man een werkelijke maatschappelijke band met Turkije kennelijk niet ontbreekt.

20 *Hof Amsterdam 13 april 1995, NIPR 1995, 482*
Nadat een Marokkaanse man zijn Marokkaanse echtgenote in Marokko heeft verstoten wordt op zijn verzoek in Nederland door de rechtbank de *echtscheiding* tussen partijen uitgesproken met toepassing van Nederlands recht. Het gerechtshof vernietigt de beschikking van de rechtbank omdat voor geen der partijen een werkelijke maatschappelijke band met Marokko ontbreekt en de subsidiaire vordering van de man om de echtscheiding naar Marokkaans recht uit te spreken onder meer wegens gebrek aan belang niet wordt behandeld.

21 *Hof Amsterdam 27 april 1995, NIPR 1996, 55*
De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse echtgenoten de *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko ontbreekt. De rechtbank benoemt de vrouw tot *voogdes* over de twee kinderen die ruim een jaar tegen de wil van de vrouw in Marokko verblijven. Het gerechtshof verwerpt het beroep van de man tegen de voogdijvoorziening; Nederland is de gewone verblijfplaats van de in Marokko verblijvende dochters.

22 *Hof Arnhem 16 mei 1995, NIPR 1995, 487*
De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse echtgenoten *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko kennelijk ontbreekt. De rechtbank treft een *gezagsvoorziening* naar Nederlands recht. Het gerechtshof bekrachtigt de uitspraak van de rechtbank.

23 *Hof Amsterdam 29 juni 1995, NIPR 1995, 486*
De rechtbank heeft tussen Marokkaanse echtgenoten *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Nederlands recht. Het gerechtshof vernietigt de uitspraak en spreekt echtscheiding uit met toepassing van Marokkaans recht (art. 56 j° 53 en 57 CSPS).

24 *Hof 's-Hertogenbosch 14 juli 1995, NIPR 1995, 492*
De rechtbank spreekt *echtscheiding* uit tussen een Marokkaanse man en een vrouw die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezit, met toepassing van Nederlands recht. Er wordt een *gezagsvoorziening* naar Nederlands recht getroffen. Nu partijen ten tijde van de huwelijksluiting beiden de Marokkaanse nationaliteit bezaten, beheerst Marokkaans recht het *huwelijksvermogensregime*: geen algehele gemeenschap van goederen. Verdeling van gemeenschappelijk verworven goederen. Bekrachtiging van de beschikking van de rechtbank.

25 *Hof 's-Gravenhage 28 juli 1995, NIPR 1996, 58*
De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse partijen *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht, hoewel de vrouw haar verzoek echtscheiding uit te spreken met toepassing van Nederlands recht had ingetrokken. Het gerechtshof bekrachtigt de uitspraak van de rechtbank.

26 *Hof Amsterdam 28 september 1995, NIPR 1996, 360*
In eerste aanleg heeft de rechtbank de door een Marokkaanse man tegen zijn Marokkaanse echtgenote gevorderde *echtscheiding* afgewezen met toepassing van Marokkaans recht waarvoor door partijen een keuze was uitgebracht. De *verstoting* wordt wegens strijd met de openbare orde niet toegepast. Evenmin heeft de man de aanwezigheid van een Marokkaanse echtscheidingsgrond kunnen aantonen. In hoger beroep wordt echtscheiding met toepassing van Nederlands recht uitgesproken nu de man onweersproken heeft gesteld dat voor partijen een werkelijke maatschappelijke band met Marokko is komen te ontbreken.

27 Hof Arnhem 16 januari 1996, NIPR 1996, 183

Tussen een Turkse man en een vrouw die zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezit, wordt *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Nederlands recht.

28 Hof Amsterdam 4 april 1996, NIPR 1997, 188

Nadat de rechtbank een Marokkaanse vrouw in haar *echtscheidingsverzoek* niet ontvankelijk verklaarde omdat zij geen *echtscheidingsgrond* naar Marokkaans recht had gesteld, spreekt de rechtbank in een herhaald *echtscheidingsverzoek* de *echtscheiding* tussen de Marokkaanse echtgenoten uit met toepassing van Nederlands recht op grond van een onweersproken rechtskeuze door de vrouw. Het gerechtshof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank met dien verstande dat Nederlands recht toepasselijk wordt geacht wegens het ontbreken van een werkelijke maatschappelijke band met Marokko voor de vrouw.

29 Hof Amsterdam 11 april 1996, NIPR 1997, 189

Het gerechtshof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank waarbij de rechtbank de *echtscheiding* uitspreekt tussen Marokkaanse echtgenoten met toepassing van Marokkaans recht (art. 57 CSPS: afwezigheid gedurende meer dan een jaar zonder een aanvaardbaar excuus), ondanks het feit dat de man zich tegen de toepassing van Marokkaans recht had verzet.

30 Hof 's-Hertogenbosch 20 december 1996, NIPR 1997, 75

De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse echtgenoten *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko kennelijk ontbreekt. De man weerspreekt dit. Het gerechtshof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

31 Rechtbank Groningen 6 juni 1995, NIPR 1996, 70 en Hof Leeuwarden 20 december 1995, NIPR 1996, 361

(hoger beroep van in eerste aanleg gewezen vonnis, zie *Recht van de Islam* 13, p. 114, nr. 13, met vindplaatstoevoeging: NIPR 1995, 504)

Schadevergoeding bij echtscheiding met toepassing van Tunesisch recht tussen partijen die de Tunesische nationaliteit bezitten. Wat de materiële schadevergoeding betreft wordt aansluiting gezocht bij de alimentatie-aanspraken van de vrouw. Wat de door de vrouw gevorderde immateriële schadevergoeding betreft wordt aansluiting gezocht bij de civielrechtelijke schadevergoeding. Voor een beroep op geringe financiële draagkracht is dan geen plaats. Veroordeling tot betaling immateriële schadevergoeding. In hoger beroep vernietigt het gerechtshof de vonnissen van de rechtbank voorzover deze betrekking hebben op de eis tot schadevergoeding omdat de regels van Nederlands formeel procesrecht niet waren nageleefd.

32 Rechtbank 's-Gravenhage 5 juli 1995, NIPR 1995, 499

De rechtbank spreekt tussen Egyptische echtgenoten *echtscheiding* uit met toepas-

sing van Egyptisch recht (art. 273 Egyptisch BW). Het *huwelijksvermogensregime* wordt eveneens beheerst door Egyptisch recht: algehele scheiding van goederen, terwijl niet is gebleken dat een afwijkend regime is overeengekomen.

33 Rechtbank 's-Gravenhage 6 december 1995, NIPR 1996, 199

De rechtbank spreekt *echtscheiding* uit tussen Marokkaanse echtgenoten met toepassing van Marokkaans recht. De rechtbank passeert het verzoek van de vrouw om het *echtscheidingsverzoek* aan te houden teneinde eerst een scheiding naar Marokkaans recht te bewerkstelligen.

34 Rechtbank 's-Gravenhage 24 januari 1996, NIPR 1996, 204

Beoordeling van *echtscheidingsverzoek* tussen Marokkaanse echtgenoten naar Marokkaans recht. Ondanks verblijf van circa 20 jaar in Nederland ontbreekt voor partijen een werkelijke maatschappelijke band met Marokko niet. De rechtbank hecht hierbij waarde aan het polygaam gehuwd zijn van de man. Afwijzing verzoek nu er geen *echtscheidingsgrond* naar Marokkaans recht is.

35 Rechtbank 's-Gravenhage 21 februari 1996, NIPR 1996, 211

De rechtbank spreekt tussen echtgenoten die beiden zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht.

Idem: Rechtbank 's-Gravenhage 24 april 1996, NIPR 1996, 215b

36 Rechtbank 's-Gravenhage 17 april 1996, NIPR 1996, 217

De rechtbank spreekt tussen Somalische echtgenoten *echtscheiding* uit met toepassing van Somalisch recht (art. 43 lid 1 sub e Somalisch BW).

37 Rechtbank 's-Gravenhage 24 april 1996, NIPR 1996, 220

De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse partijen *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht nu voor de man een werkelijke maatschappelijke band met Marokko kennelijk ontbreekt.

38 Rechtbank 's-Gravenhage 24 april 1996, NIPR 1996, 221

De rechtbank spreekt tussen een Marokkaanse vrouw en een man die de Nederlandse en vermoedelijk ook de Marokkaanse nationaliteit bezit, *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht.

39 Rechtbank 's-Gravenhage 24 april 1996, NIPR 1997, 196

De rechtbank spreekt *echtscheiding* uit tussen Marokkaanse echtgenoten met toepassing van Nederlands recht op grond van een impliciete onweersproken rechtskeuze voor Nederlands recht.

40 *Rechtbank 's-Gravenhage 1 mei 1996, NIPR 1996, 368a*

De rechtbank spreekt tussen Turkse echtgenoten *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht op grond van een niet weersproken rechtskeuze. De man woont in Nederland; de woonplaats van de vrouw is onbekend. De rechtbank acht zich niet bevoegd om in het *gezag* over de *kinderen* te voorzien nu de gewone verblijfplaats van hen, naar de rechtbank aanneemt, buiten Nederland is.

41 *Rechtbank Assen 11 juni 1996, NIPR 1996, 364*

Ondanks de onmogelijkheid om de in art. 815 lid 2 Rv genoemde bescheiden te verkrijgen, spreekt de rechtbank de *echtscheiding* uit tussen in Nederland woonachtige Somalische echtgenoten en treft een *voorziening* in het *gezag* over de kinderen.

42 *Rechtbank 's-Gravenhage 19 juni 1996, NIPR 1996, 370*

(overige instantie rechtbank 's-Gravenhage 13 september 1995, NIPR 1995, 502)

De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse echtgenoten, van wie de man tijdens de procedure tevens de Nederlandse nationaliteit heeft verworven, *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht, nu de man de sterkste band met Nederland heeft. Het verweer van de man dat hij zijn vrouw in Marokko reeds had *verstoten* wordt verworpen nu hij dit niet genoegzaam kan aantonen. Mitsdien gaat de rechtbank ook niet in op de stelling dat bij deze verstoting tevens een gezagsvoorziening zou zijn getroffen.

43 *Rechtbank 's-Gravenhage 26 juni 1996, NIPR 1996, 373*

Een Somalische vrouw wordt in haar echtscheidingsverzoek en verzoek om een gezagsvoorziening over de kinderen te treffen niet ontvankelijk verklaard omdat zij niet die stukken kan overleggen waaruit het bestaan van het huwelijk blijkt en dat de kinderen uit dit huwelijk zijn geboren.

44 *Rechtbank 's-Gravenhage 27 november 1996, NIPR 1997, 86*

De rechtbank spreekt tussen Marokkaanse echtgenoten *echtscheiding* uit met toepassing van Marokkaans recht op grond van een onweersproken keuze voor dit recht door de vrouw. Een strafrechtelijke veroordeling van de man tot 9 jaar gevangenisstraf wordt niet aangemerkt als een aanvaardbaar excuus voor zijn afwezigheid. Mitsdien is voldaan aan de Marokkaanse echtscheidingsgrond, namelijk afwezigheid voor langer dan een jaar zonder aanvaardbaar excuus (art. 57 CSPS).

45 *Rechtbank 's-Gravenhage 12 februari 1997, NIPR 1997, 203*

De rechtbank verklaart een Marokkaanse man in zijn *echtscheidingsverzoek* niet ontvankelijk nu het verzoek dient te worden beheerst door Marokkaans recht op grond van een gemeenschappelijke nationaliteit van de echtgenoten en de man geen Marokkaanse echtscheidingsgrond heeft gesteld.

46 *Hoge Raad 21 februari 1997, RvdW 1997, 56c / NIPR 1997, 70*

Tussen een Iraanse vrouw en een man die zowel de Iraanse als de Nederlandse nationaliteit bezit is door het gerechtshof *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Iraans recht. De man is veroordeeld de nog resterende *bruidsgave* aan de vrouw te betalen. Partijen hebben een gezamenlijke keuze uitgebracht voor Nederlands recht als recht dat het *alimentatieverzoek* beheerst. De Hoge Raad is van oordeel dat artikel 8 van het Haags Alimentatieverdrag 1973 niet aan de weg staat aan een erkenning van deze rechtskeuze.

47 *Rechtbank 's-Gravenhage 24 januari 1996, NIPR 1996, 69*

Tussen een Nederlandse man en een Egyptische vrouw die in Egypte zijn gehuwd is in Nederland met toepassing van Nederlands recht echtscheiding uitgesproken. De vrouw verzoekt betaling van de overeengekomen *bruidsschat* (20.000 Egyptische pond). De rechtbank overweegt dat de overeenkomst tot het betalen van de bruidsschat naar Nederlands recht dient te worden gekwalificeerd als een overeenkomst tot het betalen van een bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw. Op grond van art. 8 Alimentatieverdrag dient deze te worden beoordeeld naar Nederlands recht. Naar Nederlands recht is de man niet draagkrachtig noch draagkrachtig geweest. Wijziging achteraf van de verbintenis. Het verzoek van de vrouw wordt afgewezen.

48 *Rechtbank 's-Gravenhage 14 juni 1995, NIPR 1995, 497*

Tussen een vrouw die zowel de Nederlandse als de Surinaamse nationaliteit bezit en een Nederlandse man, die ten tijde van de huwelijksluiting overigens de Pakistaanse nationaliteit bezat, wordt echtscheiding uitgesproken met toepassing van Nederlands recht. Het *huwelijksvermogensregime* wordt eveneens beheerst door Nederlands recht.

49 *Rechtbank Arnhem 3 augustus 1995, NIPR 1995, 495*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Franse vrouw en een Nederlandse man die in 1986 te Niger zijn gehuwd en aldaar hun eerste huwelijksdomicilie hadden, wordt beheerst door het in Niger geldende recht. Dit is voor partijen niet het islamitisch gewoonterecht maar de (Franse) Code Civil Napoleon.

50 *Rechtbank 's-Gravenhage 3 oktober 1995, NIPR 1996, 192*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen Marokkaanse partijen wordt beheerst door Marokkaans recht: geen gemeenschap van goederen. Afwijzing vordering tot scheiding en deling van de huwelijksgoederengemeenschap. Toewijzing verzoek tot verdeling ten overstaan van een notaris van in mede-eigendom verkregen goederen.

51 *Rechtbank 's-Gravenhage 18 oktober 1995, NIPR 1996, 194b*

Het *huwelijksvermogensregime* tussen Turkse partijen wordt beheerst door Turks recht: algehele scheiding van goederen, terwijl niet is gebleken dat een afwijkend

regime is overeengekomen.

52 Rechtbank 's-Gravenhage 15 november 1995, NIPR 1996, 63

Een Nederlandse vrouw en een Marokkaanse man zijn in Marokko gehuwd en wonen in Nederland. In het kader van een echtscheidingsverzoek overweegt de rechtbank dat het *huwelijksvermogensregime* tussen de echtgenoten wordt beheerd door Nederlands recht, nu er geen sprake is van een gemeenschappelijke nationaliteit, niet is gesteld of gebleken is van een eerste huwelijksdomicilie, en mitsdien wordt gekeken naar de nauwste verbondenheid.

53 Rechtbank 's-Gravenhage 15 november 1995, NIPR 1996, 195

Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Pakistaanse man en een vrouw die de Nederlandse en Britse nationaliteit bezit, wordt beheerd door Nederlands recht

54 Rechtbank 's-Gravenhage 20 december 1995, NIPR 1996, 65

In het kader van een echtscheidingsverzoek overweegt de rechtbank dat het *huwelijksvermogensregime* tussen de Marokkaanse echtgenoten wordt beheerd door Marokkaans recht (art. 4 j° 5 Huwelijksvermogensverdrag 1978). Afwijzing van het verzoek tot verdeling van de huwelijksgemeenschap.

55 Rechtbank 's-Gravenhage 17 april 1996, NIPR 1996, 216

Het *huwelijksvermogensregime* tussen Turkse partijen wordt beheerd door Turks recht: algehele scheiding van goederen, terwijl niet gebleken is dat een afwijkend regime is overeengekomen.

56 Rechtbank 's-Gravenhage 17 april 1996, NIPR 1996, 218

Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Turkse man en een Nederlandse vrouw wordt beheerd door Nederlands recht als recht van het eerste huwelijksdomicilie.

57 Rechtbank Alkmaar 15 mei 1996, NIPR 1996, 363a

Verzoek tot *boedelverdeling* bij echtscheiding tussen Nederlandse partijen die ten tijde van hun huwelijksluiting in 1987 de Somalische nationaliteit bezaten wordt beoordeeld naar Nederlands recht, nu de inhoud van het eigenlijk toepasselijke Somalische recht niet met zekerheid is te achterhalen.

58 Rechtbank Alkmaar 23 mei 1996, NIPR 1996, 363b

Verzoek tot *boedelverdeling* bij echtscheiding tussen Nederlandse partijen die ten tijde van de huwelijksluiting in 1986 de Iraakse nationaliteit bezaten wordt beoordeeld naar Nederlands recht, nu de inhoud van het eigenlijk toepasselijke Iraakse recht niet met zekerheid is te achterhalen.

59 Rechtbank 's-Gravenhage 9 oktober 1996, NIPR 1997, 81

Het *huwelijksvermogensregime* tussen Marokkaanse echtgenoten wier eerste gewone verblijfplaats na het huwelijk in Nederland was, wordt beheerd door Marokkaans

recht (Huwelijksvermogensverdrag 1978). Een niet bij notariële akte gedane keuze voor Nederlands recht wordt gepasseerd.

60 Rechtbank Alkmaar 16 januari 1997, NIPR 1997, 193

Huwelijksvermogensregime tussen Turkse partijen wordt beheerd door Nederlands recht.

61 Rechtbank Alkmaar 16 januari 1997, NIPR 1997, 194

Huwelijksvermogensregime tussen partijen die zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten wordt beheerd door Turks recht: algehele scheiding van goederen, nu niet gebleken is dat partijen een afwijkend regime zijn overeengekomen.

62 Rechtbank 's-Gravenhage 13 maart 1996, NIPR 1996, 210b

De rechtbank is niet bevoegd een *gezagsvoorziening* te treffen over kinderen die hun gewone verblijfplaats in Marokko hebben.

Idem: *Rechtbank 's-Gravenhage 20 december 1995, NIPR 1996, 210e*

63 Hoge Raad 20 oktober 1994, NJ 1995, 466 / NIPR 1995, 473

Toewijzing verzoek tot het verlenen van *brieven van wettiging* voor het kind dat is geboren uit een Nederlandse moeder terwijl de vòdr de geboorte van het kind overleden man, ten aanzien van wie het vaststellen van afstamming wordt verzocht, de Marokkaanse nationaliteit bezat.

64 Rechtbank Rotterdam 20 februari 1995, NIPR 1997, 88

Op de vordering tot *ontkenning van de wettigheid* van een Turks kind door een Turkse vader is Turks recht van toepassing op grond van de gemeenschappelijke nationaliteit van partijen (ondanks 25-jarig verblijf in Nederland).

65 Rechtbank 's-Gravenhage 15 augustus 1995, NIPR 1995, 500

Vordering tot *ontkenning van het vaderschap* door man die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezit, wordt toegewezen met toepassing van Nederlands recht als nauwst met de vordering verbonden recht.

66 Hof 's-Hertogenbosch 4 september 1996, NJ 1997, 253 / NIPR 1997, 190

Geen *erkenning van een Turks vonnis* betreffende de vaststelling van de *geboortedatum*. De openbare orde verzet zich tegen erkenning nu uit het vonnis niet blijkt op welke naar objectieve maatstaven betrouwbare gegevens de Turkse rechter de geboortedatum heeft gebaseerd.

67 Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 20 december 1996, Rechtspraak Vreemdelingenrecht (RV) 1996, 49

Naturalisatieverzoek was geweigerd wegens niet ingeburgerd zijn in de Nederland-

se samenleving. *Polygamie*. Alvorens tot het oordeel te komen dat naar Nederlands recht geen sprake was van gelâige verstotingen had de man, mede gelet op het tijdsverloop, in de gelegenheid moeten worden gesteld zijn monogame situatie toe te lichten.

68 *Rechtbank Amsterdam 8 mei 1995, RV 1995, 47*

*Naturalisatie*verzoek was geweigerd wegens niet ingeburgerd zijn in de Nederlandse samenleving. De man wordt naar Nederlands recht aangemerkt als zijnde *polygaam gehuwd*, omdat niet kan worden aangetoond dat een eerder huwelijk is ontbonden. Terwijl de man doende was de verstotingsakte te achterhalen, had de Staatssecretaris de beslissing op het bezwaarschrift moeten uitstellen.

69 *Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 5 juli 1995, Gids Vreemdelingenrecht (GV) nr. 18d-8*

In het kader van een verzoek tot toelating als *vluchteling* van een tot het Christendom *bekeerde* Iraanse moslim, had de Adviescommissie voor vreemdelingenzaken moeten worden gehoord (art. 31 Vw).

70 *Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 1 juli 1996, RN 1997, nr. 728*

Een Iraanse man die in Iran was gedetineerd omdat hij samen met een meisje op straat had gelopen, vraagt *asiel* in Nederland. De Afdeling overweegt dat gezien de problemen die de man heeft gehad met de autoriteiten en het feit dat overtreding van de islamitische voorschriften in Iran als tegen het regime gerichte actie kan worden beschouwd, het niet is uitgesloten dat de man een het regime vijandige politieke overtuiging wordt toegedicht. De Adviescommissie voor vreemdelingenzaken had dienen te worden gehoord.

71 *Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 18 januari 1994, GV nr. 11-4*

Geen *toelating* van zoon uit het *tweede islamitische huwelijk* van een Turkse man die met de echtgenote en kinderen uit het eerste huwelijk in Nederland verblijft. Geen strijd met de artikelen 8 en 14 EVRM.

72 *Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 6 februari 1996, GV nr. 11b-1*

Het *polygamiebeleid* staat er aan in de weg dat de echtgenote en kinderen van een man die weliswaar niet *polygaam* is gehuwd maar wel ongetrouwd samenwoont met een andere partner, worden toegelaten.

73 *Rechtbank 's-Gravenhage 15 mei 1995, GV nr. 11-5*

Geen *toelating* van kinderen uit het eerste huwelijk van een man die *polygaam* was gehuwd en die met de echtgenote en kinderen uit het tweede huwelijk in Nederland woont. Hierbij is niet relevant dat de eerste echtgenote inmiddels is overleden.

74 *Rechtbank 's-Gravenhage 27 juni 1995, GV nr. 11-6 / Migrantenrecht (MR) 1996, nr. 27*

Het verzoek tot *toelating* van kinderen uit het eerste huwelijk van een man die *polygaam* was gehuwd en die met de echtgenote en kinderen uit het tweede huwelijk in Nederland woont, terwijl het eerste huwelijk inmiddels is ontbonden, wordt getoetst zowel aan het polygamiebeleid als aan het voorkinderenbeleid.

75 *Rechtbank 's-Gravenhage 19 juli 1995, GV nr. 22-11*

Weigering *toelating* zoon uit eerste huwelijk van een *polygaam* gehuwde man die met de echtgenote en kinderen uit het tweede huwelijk in Nederland woont.

76 *Rechtbank 's-Gravenhage 11 juli 1996, NIPR 1997, 197 / MR 1996, nr. 157 / RV 1996, 28 / GV nr. 11a-3*

Geen erkenning van een *bigaam huwelijk* waarbij een in Nederland wonende Nederlandse vrouw is betrokken. Geen *toelating* van de met deze vrouw gehuwde Pakistaanse man. Aan de gelegaliseerde overlijdensakte, de affidavit over het overlijden, en aan foto's van het graf, kan niet de bewijskracht worden verleend dat de eerste echtgenote van de eiser is overleden, nu uit ander onderzoek zou blijken dat zij nog in leven is.

77 *Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 15 december 1995, GV nr. 10-6*

Een krachtens een adoptiebeschikking van de Indonesische rechter geadopteerd kind wordt in het kader van het toelatingsbeleid niet aangemerkt als een adoptiepleegkind. De Afdeling is van mening dat voor deze conclusie in casu onvoldoende grondslag bestond.

78 *Pres.Rechtbank 's-Gravenhage 1 september 1995, RV 1995, 30*

Gescheiden in Nederland wonende Turkse man kan naar Turks recht niet eerder *huwen* met de moeder van zijn kind dan drie jaren na de huwelijksontbinding. Dit is niet relevant voor het *toelatingsverzoek* van de vrouw, reeds omdat een huwelijk naar Nederlands recht wel mogelijk zou zijn.

79 *Rechtbank 's-Gravenhage 8 december 1995, MR 1996, nr. 31*

Voortzetting van *verblijf* in Nederland van een *uitgehuwde* dochter wier huwelijk met een man in Marokko een jaar na sluiting is ontbonden. De *geldigheid van het huwelijk* wordt aangenomen ondanks het feit dat de 'acte de mariage' niet door de vrouw zelf is ondertekend.

80 *Pres.Rechtbank Groningen 11 december 1996, KG 1997, 36 / RN 1997, 784*

Vordering van een Hindoestaanse vader tegen de islamitische moeder om een *verbod* hun half jaar oude zootje, dat door de man niet is erkend, te *besnijden*, wordt in kort geding toegewezen voor een periode van twee jaar.

81 *Commissie Gelijke Behandeling (CGB) 7 augustus 1995, RN 1996, 545 / RV 1995, 100*

Een werkgever heeft een islamitische werkneemster, schoonmaakster, *verboden* om op bepaalde objecten haar werkzaamheden te verrichten met een *hoofddoekje* om. De Commissie concludeert dat het verbod in de Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB) om onderscheid te maken op grond van godsdienst ook ziet op het dragen van een hoofddoek door vrouwen vanuit haar moslim-geloofsovertuiging. In casu is geen door de wet toegestane uitzondering van toepassing. Strijd met de AWGB door direct onderscheid op grond van godsdienst te maken bij de arbeidsvoorwaarden.

82 CGB 19 maart 1996, RN 1996, 580, *vervolg: Kantonrechter Amsterdam 22 maart 1996, RN 1996, 581 / Jurisprudentie Arbeidsrecht 1996, 91*

Ontslag van een islamitische assistente bij een huisarts. De Commissie acht aannemelijk dat het *dragen van een hoofddoek* een rol heeft gespeeld bij het ontslag. De Commissie is van mening dat er sprake is van een direct onderscheid op grond van godsdienst. De kantonrechter acht het bezwaar van de werkgever tegen het dragen van een hoofddoekje in casu niet gerechtvaardigd. Het hieraan uitvoering geven kan strijd opleveren met de AWGB. Ontbinding van de arbeidsovereenkomst op grond van een verstoorde arbeidsrelatie. Omdat deze verstoring in eniger mate aan de werkgever is toe te rekenen dient hij een schadevergoeding te betalen.

83 CGB 17 oktober 1996, RN 1997, nr. 711

Een bedrijf maakt aan een islamitische vrouw die om religieuze redenen een hoofddoek draagt kenbaar geen werknemers aan te nemen die een *hoofddoek* dragen. Als reden werd hiervoor aangevoerd dat een hoofddoek in de nabijheid van machines gevaar zou opleveren. Hoewel kledingvoorschriften op zichzelf niet discriminerend zijn, zou met het verbieden van het dragen van een hoofddoek volgens de Commissie in casu een indirect onderscheid worden gemaakt op grond van godsdienst.

84 Kantonrechter Amsterdam 15 juli 1993, *Praktijkids (Prg) 1995, 4443*

Verzoek ex art. 7A:1639w BW van *homosexuele schoolleider*, wiens sexuele geaardheid in kringen van zijn school bekend is geworden en met wie daarom de islamitische onderwijsinstelling niet meer wil samenwerken. *Ontbinding* met als vergoeding suppletie op uitkering. Lager loon gedurende 18 maanden.

85 Kantonrechter Wageningen 23 december 1996, AB 1997, 218

Ontbinding arbeidsovereenkomst van een leraar van een islamitische basisschool op grond van verschil van inzicht op levensbeschouwelijk gebied.

86 Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 27 juli 1995, NJB 1996, nr. 6

Naar aanleiding van een verzoek om voor bekostiging in aanmerking te komen voor een tweede *Arabische school* in Amsterdam overweegt de Afdeling ten overvloede dat de school waarbinnen verschillende culturen en geloofsovertuigingen

elkaar zullen ontmoeten en waarbij de uitgangspunten zijn de Koran, Tenach en Evangelie, niet is aan te merken als een school die een in de zin van de onderwijs-wetgeving afzonderlijke, van andere te onderscheiden richting vertegenwoordigt die zich als zodanig in het Nederlandse volk op geestelijk terrein heeft geopenbaard.

87 Afd.bestuursrechtspraak Raad van State 21 november 1995, NJB 1996, nr. 7

Een gemeentelijk orgaan van de Gemeente Amsterdam had een verzoek om tegemoetkoming in de vervoerskosten van kinderen naar en van een *Arabische school* afgewezen omdat binnen een straal van 4 kilometer van de woning van verzoeker een Arabische school van dezelfde richting zou zijn gevestigd. De Afdeling is van oordeel dat de twee scholen niet dezelfde richting vertegenwoordigen. Het gemeentelijk orgaan had ten onrechte nagelaten dit te onderzoeken.

88 Hoge Raad 6 april 1994, NJ 1995, 728

Onteigening van een perceel waarin een *islamitische slagerij* wordt bedreven. In geschil is de vraag of de schadeloosstelling moet zijn gebaseerd op de liquidatie van het bedrijf of op een voortzetting ervan elders. De Hoge Raad overweegt dat hierbij niet enkel de met het bedrijf behaalde inkomen en de omvang van het eigen vermogen, maar alle relevante omstandigheden van het geval in aanmerking dienen te worden genomen. Hiertoe kan behoren dat het inkomen dat het bedrijf aan de onteigende verschaft en diens vermogenssituatie voldoende zijn voor een behoorlijk bestaan overeenkomstig de plaats die de onteigende in de samenleving inneemt.

89 Hoge Raad 15 juni 1994, NJ 1996, 84

Onteigening van een pand dat werd gebruikt als *moskee* en deels was verhuurd als woonruimte aan de imam. Het geschil gaat over de vraag of er al dan niet een geschikt vervangend pand te huur of te koop was, alsmede over de vraag naar de te betalen schadevergoeding voor onteigening.

90 Pres.Rechtbank 's-Hertogenbosch 25 juni 1985, *Bouwrecht 1985, 84*

De vordering in kort geding tot *beëindiging van het gebruik* van een loods als *moskee* in strijd met de gebruiksbepalingen van het bestemmingsplan, wordt wegens strijd met artikel 6 Grondwet afgewezen.

91 Pres.Rechtbank Arnhem 22 maart 1996, KG 1996, 147

Partijen verschillen van mening over de vraag wie tot de *bestuursleden* van de 'moskeevereniging' behoren. De president stelt vast dat een bevoegd bestuur ontbreekt en dat niet vaststaat wie de leden van de vereniging zijn. De president treft ambtshalve voorzieningen om uit de impasse te komen.

92 Centrale Raad van Beroep (CRvB) 22 maart 1995, AB 1995, 480 / NIPR 1995, 506

(vindplaatstoevoegingen, zie *Recht van de Islam* 13, p. 121, nr. 39)

Nietig consulaire huwelijk en AWW.

93 CRvB 10 juli 1996, AB 1997, 25

Een imam die met een tijdelijke verblijfsvergunning in Nederland als imam heeft gewerkt, zijn gezin in Marokko heeft achtergelaten, geen zelfstandige woonruimte heeft en geen cursussen Nederlandse taal volgt, wordt niet aangemerkt als ingezetene in de zin van de Algemene Kinderbijslagwet (AKW).

94 CRvB 1 mei 1996, NIPR 1997, 91

Turkse adoptie heeft niet tot gevolg dat het kind in het kader van de AKW kan worden aangemerkt als eigen kind van de adoptiefouders. Evenmin kan het kind in het kader van de AKW worden beschouwd als hun pleegkind.

95 Rechtbank Arnhem 8 augustus 1995, NJ 1996, 340 / NIPR 1995, 496 / Prg 1995, 4364 / FJR 1995, p. 237

(vindplaatstoevoegingen, zie *Recht van de Islam* 13, p. 121, nr. 37).
Alimentatie en ABW-verhaal na echtscheiding.

96 Rechtbank Utrecht 29 juli 1997, *Uitspraken Sociale Zekerheid* 1997, 246

Na het overlijden van een Marokkaanse man die zijn vrouw voor zijn overlijden consulaire had verstoten, wordt aan deze vrouw een *weduwe-pensioen* toegekend. Op basis van een Marokkaanse *akte van huwelijksbevestiging* waarin wordt verklaard dat de man in Marokko een tweede huwelijk was aangegaan, wordt het weduwe-pensioen gehalveerd. De rechtbank accepteert de akte van huwelijksbevestiging niet als bewijs voor het bestaan van een huwelijk en acht mitsdien onvoldoende grondslag aanwezig voor het halveren van het pensioen aan de eerste weduwe.

97 HR 7 mei 1997 (*belastingkamer*), NJB 1997, nr. 21

Erkenning van *consulaire huwelijk* waarbij de man de Marokkaanse en de vrouw naast de Marokkaanse tevens de Nederlandse nationaliteit bezit, met verwijzing naar HR 13 december 1996. Partijen hadden met deze erkenning geen rekening behoeven te houden. *Aftrek ziektekosten* gemaakt ten behoeve van echtgenoot.

98 Rechtbank Zwolle 16 augustus 1995, NIPR 1996, 143

Overeenkomst tussen een Nederlandse vennootschap en een in Engeland woonachtige wederpartij die voor de vennootschap in Abu Dhabi adviseringswerkzaamheden verricht. Geen *erkenning* van een door de rechter in *Abu Dhabi* *gewezen vonnis betreffende de niet-nakoming van de overeenkomst* wegens het ontbreken van een behoorlijke, begrijpelijke en consistente motivering, en er geen sprake is geweest van een eerlijk proces.

99 Rechtbank Amsterdam 28 juli 1995, RN 1996, 607

Veroordeling wegens *doodslag* van echtgenote. Volgens een psychiatrisch en

psychologisch rapport vindt de daad van de man (mede) zijn oorzaak in diens cultuur (opvattingen over man - vrouw verhouding). Betekenis voor de toerekeningsvatbaarheid. Invloed op de strafoplegging.